

Amaneti i Prenk Grudës

Këtë intervistë e kam zhvilluar në shtëpinë e Prenkë Grudës, në Florida, pak ditë para se të mbyllte sytë. Nuk e shpreh dot me fjalë gjendjen time emocionale të asaj dite. Prenka u tregua më i fortë se unë. Ashtu i sëmure, siç ishte, më tha se do të shkonim diku që ai të më tregonte një gjë të rëndësishme. Më ftoi në makinën e tij, të cilën, nga gjendja e rëndë shëndetësore që po kalonte, kishte javë që nuk e kishte ndezur, dhe u nisëm. Ndaloi diku pranë detit. Dolëm jashtë. Më tha se shpesh kur mërzitej vinte në atë cep dhe fliste me detin. Por nuk ishte ajo gjëja e rëndësishme që do të më tregonte. Ajo që më tregoi ishte kjo: "Gjekë", tha ai duke bërë me dorë nga deti, "shikoje detin! Nuk është i turbullt, sepse është shumë i thellë. Cektësia i turbullon gjërat. Matu me detin kur shkruan, kur interviston, dhe kur komunikon me njerëzit. Duaje njeriun dhe Shqipërinë sa do ky det bregun e vet. Ky është peshqeshi im që kam për ty".

nga Gjekë Marinaj

Pyetje: Libri juaj "Ditari i një zemre të lëndueme" ka fituar respekt të lexuesit i kualifikuar. Mirëpo disa nga kundërshtarët tuaj nuk e pranojnë atë si një ditar të shkruar me singleritet. Cili do të ishte reagimi juaj ndaj këtij kontrasti?

P. Gruda: Unë kënaqem shumë duke menduar se me të vërtetë qëllimi im është plotësuar ngaqë ka qenë një qëllim konstruktiv nga e mira dhe e mira në shërbim të shqiptarizmit. Me kënaqet zemra kur njerëzit çmojnë. Kur vepra konsiderohet të jetë e vlefshme nga pikpamja historike dhe letrare, me kënaqet zemra. Kjo më bën të besoj se ia kam arritur pak a shumë qëllimit, ngaqë gjithmonë mendja dhe zemra ime kanë qenë që t'i shërbej çështjes shqiptare. Kur është fjala për ata që janë kundra ditarit, mund të them se arsyet janë të shkruara në ditar. Ata i ka lënë historia e punët e tyre të pakënaqur me veten dhe jo ditari im. Por, ashtu siç kam pasur të drejtë unë të them mendimet e mia për ta, edhe ata kanë të drejtë të thonë mendimet e tyre për librin tim.

Pyetje: Iniciativa për ta shkruar

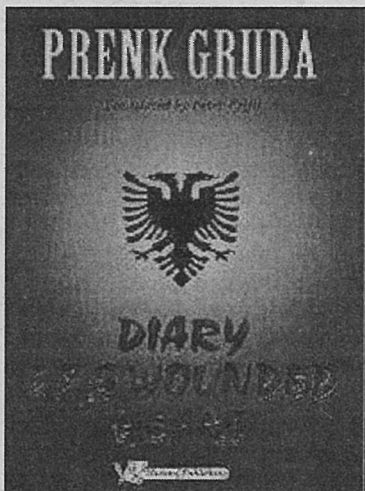

Prenkë Gruda dhe bashkëshortja e tij, Ana

këtë ditar ka qenë personale apo ishte syjerim i mësuesve tuaj të asaj kohe?

P. Gruada: Jo. Unë e shihja se harroheshin gjërat. Kisha lexuar në një libër të një shkrimtari italian, që vuajtjet e njerëzve dhe të kombeve nuk duheshin harruar kurrë. Ai sugjeronte se dikush duhej të mbante shënime edhe në qoftë se aftësitë për të shkruar nuk ishin të nivelit më të lartë. Kështu, tamam në ditën e vitit të ri, 1937, fillova punën. Ishte më tepër një protestë ndaj vetes. Ç'është mira do të sillte festimi i Vitit të Ri, kur nuk shiheshin askund përpamje shoqërore, mbarëvajtje ekonomike, zhvillimi i shkollave etj. Në atë kohë jetonim të njëjtën monoton. Në bisedat e ditës nuk dëgjoje asgjë tjetër veç: Mbreti, Pallati Mbretëror, ...na la mbrapa Turqia etj. Askush, nga ana tjetër, nuk bënte gjë për ndryshimin e gjendjes. Kështu unë vazhdoja punën. Shënimet që mbaja mbetën të pa shtypura në makinë shkrimi për shumë kohë. Shkruaja me shpresën se një ditë do e shihnin dritën e botimit.

Pyetje: Nisur nga bisedat telefonike që kemi pasur me ju, nga artikujt e shumtë që keni botuar në organet e ndryshme të shtypit, intervistat etj., kam krijuar mendimin se njeriu shqiptar është gjëja më e

Ditari i një zemre të lëndueme i përkthyer nga Peter Prifti, editor Gjekë Marinaj dhe i botuar në SHBA nga Marinaj Publishing 2000

rëndësishme në botën tuaj. Si e shpjegoni këtë dashuri kaq të madhe që ushqeni për shqiptarin?

P. Gruda: Mendoj se dashuria për kombin është një virtutet i shumicës së shqiptarëve. Unë kam mësuar shumë gjatë kohës që kam jetuar në Beograd. Për ato dy vjet, unë kam parë se serbët e duan shumë Serbinë edhe bëjnë shumë për njëri-tjetrin. Kurse ne shqiptarët duhet të bëjmë edhe më shumë, sepse kemi jetuar të përçarë dhe me halle, mot mbas moti, që në kohën e Turqisë. Ne duhet të bëjmë gjithçka për Shqipërinë dhe shqiptarët. Nuk po them që kjo të bëhet në dëmin e dikujt tjetër, të një kombi tjetër. Por kur është mundësia të heqim diçka nga vetja për të ndihmuar të tjerët, nuk duhet të mendojmë shumë, por ta kryejmë këtë veprim me kënaqësinë më të madhe. Pra dashuria për kombin, mendoj se edhe mua, më ka ardhur si trashëgimi nga prindërit dhe kultura kombëtare që kemi.

Pyetje: Flamuri Kombëtar është gjëja kryesore në identifikimin e një kombi. Ju disa herë e keni shprehur pakënaqësinë tuaj në lidhje me historinë e ngritjes së flamurit në Vlorë. Pse është kaq e rëndësishme se ku është ngritur flamuri më parë, ngaqë Vlora është në Shqipëri dhe se flamuri që u ngrit në këtë qytet të lashtë ishte shqiptar?

Prenk Gruda së bashku me Gjekë Marinaj, në Florida, pranë shtëpisë së Prenkës, pas intervistës, një muaj para se i ndjeri të shkonte nga kjo jetë.

P. Gruda: Ngritja e flamurit në Vlorë, edhe për mua si për të gjithë shqiptarët, është një ngjarje e rëndësishme historike. Ajo që më shqetëson mua është se flamuri është ngritur më parë në malet e Deçiqit, gjatë Kryengritjes së Malësisë së Madhe të vitit 1911. Pra historianët duhet të japin të gjitha faktet kur shkruajnë për historinë e ngritjes së flamurit. Që flamuri të ngrihej në Vlorë u desh gjakderdhje në Veri. Këtë nuk duhet ta harrojnë kurrë as historianët as shqiptarët.

Pyetje: Parashikimet për të ardhmen, të kthehemi edhe një herë te ditari juaj, përbëjnë një nga pikat kulminante të aftësisë suaj. A keni ndonjë vizion për të ardhmen e Shqipërisë dhe të shqiptarëve?

P. Gruda: Koha nuk do të përsëritet më as për ne shqiptarët. Deri tani historia ka provuar se të qenit shqiptar na ka sjellë probleme para Evropës e sidomos para Ballkanit. Krenaria dhe dashuria që kemi për kombin tonë na ka bërë halë në sytë e atyre që deshën ta fshijnë emrin e kombit tonë nga historia e kombeve të Evropës.

Por problemi më i madh që do të kenë shqiptarët në të ardhmen, për mendimin tim, është shumë më i madh se ai që përmenda më lart. E kam fjalën për vënien e shqiptarit

kundër shqiptarit. Ato që dëgjojmë sot; shqiptarët e Shqipërisë, shqiptarët e Maqedonisë, shqiptarët e Kosovës, shqiptarët e Veriut e të Jugut, të Amerikës etj., janë origjina e një problemi shumë të madh në ballafaqimin e Shqiptarëve me të ardhmen. Po si more, ne na plaçin sytë(!), mund të shohim ndryshime midis shqiptarëve, duke u bazuar se ku jetojnë?! Ne jemi vetëm një grusht popull, ne jemi ajo kafshata e mbetur që të huajt nuk arritën ta kapërdijnë. Shqiptari është shqiptar pavarësisht nga origjina e tyre gjeografike, fetare apo preferenca politike që kanë. Këtë pikë e shoh si pikën më të rrezikshme në të ardhmen tonë. Vetëm shqiptari mund ta shkatërrojë shqiptarin. Por lus zotin nga dita në ditë që unë të jem gabim në këtë parashikim.

Pyetje: Dhe tani vjen pyetja e fundit, nga që nuk ndiheni mirë dhe nuk dua t'ju mundoj më gjatë. Eshhtë pyetja më e vështirë që kam i bërë dikujt në jetën time. Para kësaj interviste ju pohuat se sëmundja e kancerit po ju mundon shumë dhe se doktorët kanë parashikuar se ju keni më pak se një muaj jetë. Çfarë do të thotë vdekje për ju? Sa e vështirë është që të jetosh me mendimin se çdo shkrepe sysh mund të jetë ajo e fundit për ju?

P. Gruda: Po edhe unë, siç e ka krijuar zoti, po vdes. Por kanë vdekur burra më të mirë se unë. Vdekjes nuk ia kam frikën, se besoj në Zot. Asnjëherë në jetën time nuk i kam bërë keq, me dashje, askujt. Kur i kthej sytë mbrapa, ndoshta do t'i kisha ndryshuar disa gjëra, por kjo mund të jetë normale për të gjithë. Megjithëse familjen, miqtë e dashamirët i kam dashtë pa kufi dhe jam munduar të bëj gjithçka që ka qenë e mundur për t'i ndihmuar, ndoshta mund të kisha bërë edhe më shumë. Për shqiptarizëm nuk e kam kursyer veten kurrë. Nuk shkoj me zemër të plasur në këtë drejtim. Meqë ma krijoje mundësinë me këtë intervistë, Gjekë, po ju la një amanet familjes, miqve dhe krejt shqiptarëve: Duajeni shumë njëri-tjetrin dhe Atdheun sa nuk është vonë. Zoti i bekoftë të gjithë shqiptarët kudo që janë!

ALBA TRAVEL

2123 Williamsbridge Road, Bronx, NY 10461

ÇMIME SPECIALE DERI MË 31 Mars 2004

Me përjashtim të 14 Dec - 24 Dec, 2003.

NYC-TIRANË	\$600
NYC-PRISHTINË	\$565
NYC-SHKUP	\$565
NYC-SARAJEVË	\$540
NYC-ATHINË	\$640
NYC-SELANIK	\$645
NYC-VENECIA	\$600

Në të gjitha çmimet taksat janë të përfshira brenda, po kështu nuk ka pagesa ekstra për ditët: e premte, e shtunë dhe e dielë. Tax is included in all the prices. No surcharge on weekends. Për më se 10 vjet në shërbimin tuaj

Ju mirëpret
Shpresa Uli

Tel. (718) 678 - 8800
Fax: (718) 678 - 8832

NJOFTIM

Njoftojmë të gjithë të porsaardhurit në Amerikë si dhe ata që kanë ardhur këtu brenda një viti dhe kanë nevojë për orientim dhe informacione të ndryshme si për mësimin e gjuhës angleze, punësim e probleme të tjera, të drejtohen në Organizatën Shqiptare-Amerikane "Motrat Qiriazit".

Motra të dashura, zonja të nderuara, mos ngurroni të trokisni në derën tonë, e cila do të jetë porta e parë që do t'ju hapë rrugën drejt integritit dhe suksesit tuaj në jetën e re, në jetën amerikane.

Ju rikujtojmë se së bashku do të jeni më të forta dhe më efektive. Ju mirëpresim në adresën 481 8-th avenue, Ste. 934, New York, 10001.

Për takim na telefononi në (212) 244 - 8440.

Me respekt

Doktoresha Anna Kohen

Presidente e AAWO "Motrat Qiriazit"

